

i Stedet for at betragte Sjælland som Danmarks naturlige Fæstning sige, at den er kun et Glacis om Fæstningen med en ydre vaad Grav. Indenfor det maa der være en anden Sikkerhed, en anden Fæstning, hvortil Forsvaret kan koncentreret, naar Hærens Opgave bliver at søge at imødegaa Landgang. For at kunne gjøre det, er der truffet, som de Herrer kunne tænke dem, en Del Forarbejder, idet man har tænkt sig forskellige Muligheder, hvorunder der kan ske Landgang paa Sjælland, og forskellige Muligheder med Hensyn til, hvorledes vi kunne søge at samle vor Hær og kaste den mod det eventuelle Landgangspunkt. Men der kommer atter en Betænkelse, idet vi ikke med Bestemthed vide, hvor selve Angrebspunktet er. Det, vi vide, er kun, hvad Maalet er, men ikke hvor paa Sjælland Landgangen finder Sted. Det kan derfor ske, at en feilagtig Melding forhindrer vor Hær fra i rette Tid at naae til det Sted, hvor den med Fordel kunde møde en Landgangshær, og at derfor Opgaven blev alene at dække Kjøbenhavn. Naar jeg siger, at Opgaven for Hæren blev alene at dække Kjøbenhavn, er det netop det, som er udtalt ikke alene af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Thomsen) og af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Wagner), men ogsaa fra forskellige Mænd som jeg nævnte før, f. Ex. af den tydske Generalstabschef i sit Værk om Krigen med Danmark i 1864, hvor han udtrykkelig har betonet, at forsaavidt den tydske Flaade var den danske overlegen, maatte Angrebet fornuftigvis rettes mod Kjøbenhavn. Denne Udtalelse er ogsaa bleven støttet af militære Forfattere i Østerrig. Vi staa altsaa i det Tilfælde, at vi saafremt vor Fjende skulde komme til at ligge imod Syd, ville vide, hvilket Maal han har med sit Angreb. Naar jeg før nævnte Sjælland som Danmarks Fæstning, og da tillige omtalte, at vi kunde blive nødsagede til at trække os tilbage fra et eventuelt Landgangspunkt, hvor Fjenden havde fast Fod, saa mener jeg, at vi maa trække os tilbage for, saavidt muligt, at dække det Punkt, Fjenden søger at naae. Et saadant Punkt som Kjøbenhavn er for den danske Hær, er det vi kalde en Basis for Operationerne. Det er det Sted, hvor vi have vore naturlige Depoter, hvorfra Forsyningen af Hæren finder Sted; det indeslutter i sig de Midler, som bringer Hæren til at leve. Det gælder altsaa for os om ikke at blive affaarne fra dette Depot eller saavidt muligt, forsaavidt vi blive nødsagede til at trække os tilbage, at trække os hen imod dette Depot, saa at vi kunne del-

tage i dets Forsvar. Jeg har her ganske vist kun nævnt det ene særlige Tilfælde, at Fjenden laa imod Syd, og der er tidligere bleven rettet det Spørgsmaal til Regjeringen fra ærede Medlemmer: Hvem er Fjenden? Det er ikke bleven besvaret og kan vistnok fornuftsvis heller ikke besvares. Jeg vil dog antyde, at jeg anser ikke den Fjende, jeg her har nævnt, som den eneste mulige. Beliggenheden af Kjøbenhavn og de Rigdomme, den indeholder, de betydelige industrielle Værdier, her er i Arsenalen, Løvhuset, Kjøbenhavns Flaadestation med Værfter og Dok, gjør, at et saadant Punkt vil være attraktivt for flere forskellige Magter, naar de komme i Krig med hinanden og deres Krigsstueplads skulde komme til Østersøen. Det kunde blive saa, dels paa Grund af, at disse Magters Depoter, deres Basis ligger langt borte derfra, saa de derfor hellere ville have en nærmere Basis og dertil udsær Kjøbenhavn, eller der kunde ogsaa være andre Grunde, saaledes at deres Basis bliver utilgjængelig f. Ex. hvis det er Havne, der er Tale om, af den Grund, at de fryse til og derfor ikke kunne benyttes. For at kunne dække Kjøbenhavn for ufrivillig at blive taget som en saadan temporær Basis for en fremmed Magt, er det, vi mene, at det vil være nødvendigt at befæste Kjøbenhavn saavel mod Søiden som mod Landsiden; thi en Befæstning mod Søiden, som den nu er, vil ikke kunne forhindre en Fjende fra at gaa i Land, og, som det er udtalt tidligere, fjøre paa Jernbanen og Sporvogne ind i Kjøbenhavn, og sætte sig i Besiddelse af de Værdier, han ønsker, hvorimod en Befæstning fra Landsiden tillige tvinger den Magt, som ønsker at sætte sig i Besiddelse af Kjøbenhavn, til at overføre saadanne Masser ikke alene af Tropper men ogsaa af Materiel, at selve Overførelsen bliver besværlig og vil bringe ham til at betænke sig 2 Gange, inden han foretager den. Det er ogsaa Noget, de Herrer ville kunne tænke, at vi, hvis Opgave det er at overveie, hvad der kan indtræde, og hvilke Chancer der kunne være, ogsaa have tænkt paa, hvorledes Fjenden vil komme, og hvad det vil koste ham at komme, og da ere vi komne til den Overbevisning — jeg tror ikke at røbe Noget ved hvad jeg siger — at forsaavidt Kjøbenhavn ikke er befæstet mod Landsiden, vil en fjendtlig Hær, som kun er udrustet til et Felttog med almindeligt Artilleri og med sine almindelige Forsyninger, være os en meget farlig Fjende; medens der, hvis Kjøbenhavn er befæstet mod Landsiden, fordres for at komme i Be-